

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kansaneläkelain ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 125/2024 vp.)

1. Kuntoutusta koskevat ehdotukset

Hallitus perustelee eräiden etuuksien alaikärajojen tarkistamista tarpeella vahvistaa julkista taloutta ja parantaa sosiaaliturvan johdonmukaisuutta muun muassa ottamalla huomioon oppivelvollisuuden nosto.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää lakiesityksen perusteita oikeina ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisina. ***EK:lla ei ole huomauttamista lakiluonnoksen sisältöön tältä osin.***

2. Ns. lepäämäänjättämislain voimassaolon jatkaminen

EK katsoo, että kyseisen lain voimassaoloaikaa ei ole perusteltua jatkaa esitetyssä muodossa. Jatkaminen edellyttää lain sisällön korjaamista, koska lakia ei sovelleta, kuten on säädetty.

Lepäämäänjättämislaissa on selkeä pykälä työkyvyttömyyseläkkeen ansaintarajasta. Pykälän mukaan eläkkeen saajan työansiot eivät vaikuta työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseen, jos tulot eivät ylitä enimmäisrajaa. Kääntäen, jos enimmäisraja ylittyy, työansiot vaikuttavat eläkkeen maksamiseen. Pysyvässä lainsäädännössä on säädetty, mitkä vaikutukset ylittämisestä on eläkkeen maksamiseen. Lepäämäänjättämislaissa on säädetty ansaintarajan kuukausitason tarkastelusta. Ansaintarajoista ja niiden ylittämisen seurauksesta on säädetty lepäämäänjättämislaissa ja pysyvässä lainsäädännössä nimenomaan siksi, että eläkettä maksetaan vain niille, joilla on siihen oikeus.

Tätä säännöstä ei ole valitettavasti sovellettu, kuten eduskunta on säätänyt. Työeläkelaitokset ovat ottaneet tulkintakäytännön, jonka mukaan ansaintarajan voi ylittää ns. 3 kuukauden säännön mukaan ilman, että ylityksellä on vaikutusta työkyvyttömyyseläkkeen maksamiseen. Lepäämäänjättämislaki, sen esityöt tai muukaan eduskunnan säätämä laki ei kyseistä 3 kuukauden sääntöä tunne. Oikeuskäytännössäkään tulkintakäytäntöä ei ole vahvistettu. Tiettävästi asia koskevaa valitusta ei ole muutoksenhaluimissa edes käsitelty.

EK siis katsoo, että eduskunnan tulee tarkentaa ansaintarajasäännöstä siten, että sitä sovelletaan alkuperäisen säännöksen mukaisesti kuukausitason tarkasteluna.